

Diskussion

Som tidigare nämnts tillåter jämförelsematerialet inga direkta jämförelser, men det torde stå helt klart, att fiskmåsen och fisktärnan minskat, medan gråtrutten ökat. Om detta beror på konkurrens mellan arterna om boplatser eller någon annan faktor kan inte sägas, men arterna uppvisar olikheter i boplatssval, så detta torde inte vara fallet. Lilla Käringgrundet i Grisfjärden hyste 1972 ca 20 par fisktärna, men stod 1979 helt tomt, så när som på ett fiskmåso. Intressant vore att följa utvecklingen under flera år och då samtidigt försöka att inventera andra förhållanden, som kan ha betydelse för populationsutvecklingen.

Litteratur

Ekstam, U. 1975. Förändringar av fågelfauna och miljö i och vid Tåkern 1850-1974. Vår Fågelvärd 34: 268-282.

Lindell, L. 1972 Fågelfaunan i Ängsöarkipelagen (18 maj-2 juli 1972). Meddelande nr 6 1972, naturvårdsenheten, länsstyrelsen i Västmanlands län.

--1976. Fågellokalerna i Västerås kommun. Meddelanden från Västmanlands Ornitologiska Förening 7: 14-20.

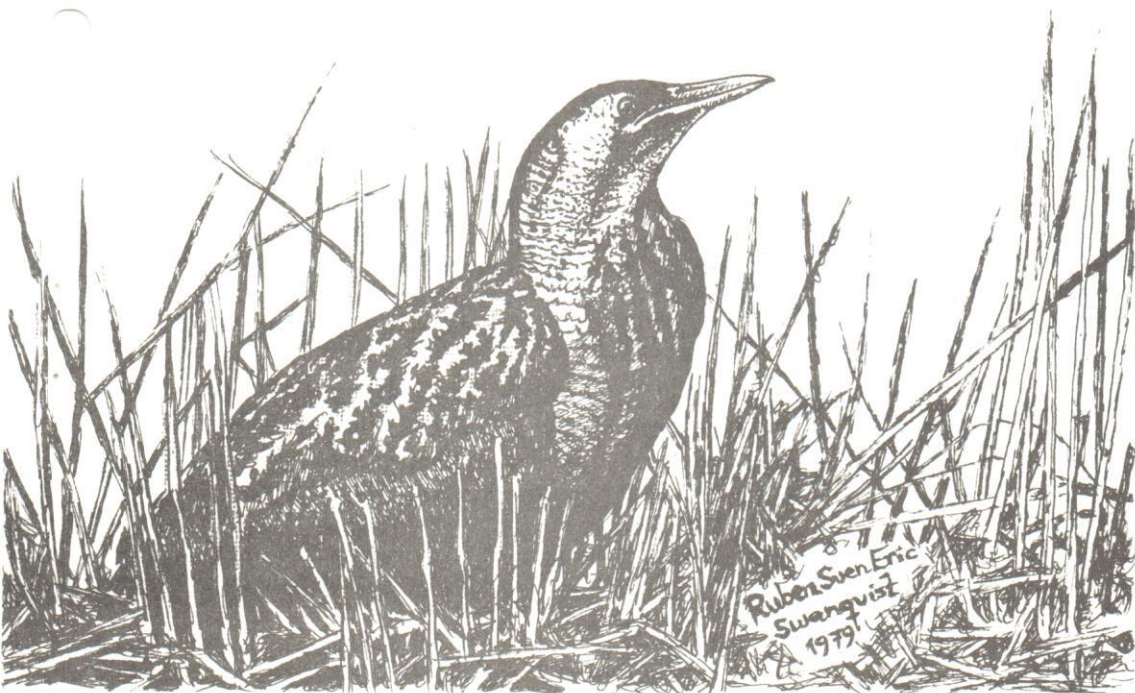
Svensson, S. 1978. Handledning för vattenfågelinventeringen. Lund.

Ulfstrand, S. & Högstedt, G. 1976. Hur många fåglar häckar i Sverige? Anser 15: 1-32.

RÖRDROMMEN *Botaurus stellaris* I VÄSTERÅS KOMMUN 1979

Per Magnusson

Rördrommen valdes tillsammans med brun kärrhök och sångsvan till riksinventeringsart 1979. Detta är andra gången som rördrommen inventerats, första gången var för precis 10 år sedan, 1969. Då uppskattades beståndet till 150 revirhävdande hannar varav 60 i Mälaren och i Västerås kommun ca 15 (VF 30:91).

Nu skulle det bli en intressant jämförelse med 1969 års inventering, då rördrommen visat en tendens att öka kraftigt under 1970-talet. Denna ökning har sin förklaring i att övervintringsområdena i Västeuropa haft milda och fina vintrar för rördrommen. I Söderfjärden i Mälaren, som räknas varje år, har det varit en ökning från 1969 med 7 rördrommar till 1978 års räkning då 28 revir karterades. SOFs forskningskommitté hade kanske därmed hoppats på att få registrera århundradets topp vid 1979 års inventering, men detta kan ha spolierats av vinterns kallluft och snö som drabbat mer än hälften av övervintringsområdet (VF 38:57).

För vår kommuns rördrommar är det svårt att säga om det skett någon ökning i större grad under 1970-talet, inga noggrannare räkningar har utförts och Askövikens, vår största vassvik, ser ut att ha toppat redan 1968 och -69 med 6 ex. En ökning från 1966 då 2 ex noterades och 1967 4 ex (Hans-Olof Hellkvist i brev). Ytterligare en topp kunde noteras 1978 när 8 tutande hanar räknades i början av juni, 1976 och -77 hördes 5 ex (Johansson 1979) Se figur 1.

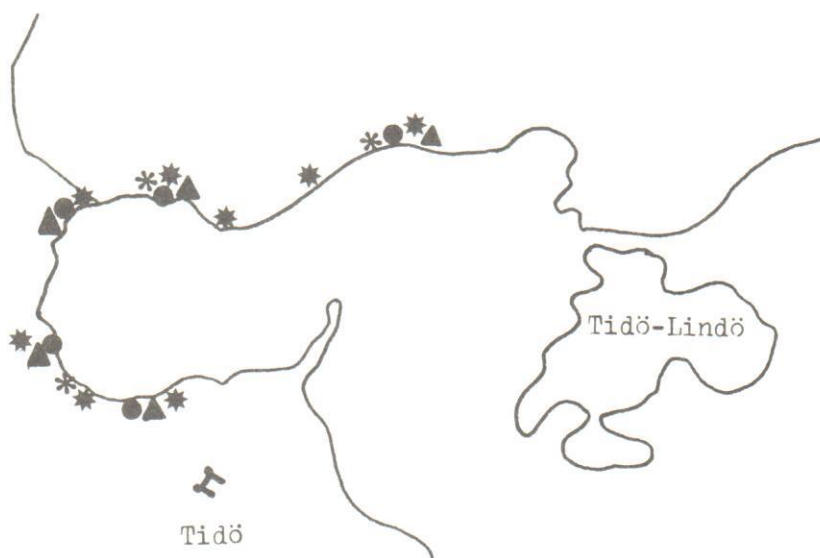

Fig 1. Karta över Askövikens som visar varje tutande stationär hane åren 1976-79. Varje symbol markerar en tutande hane. ▲ =1976 ● =1977 * =1978 * =1979.

Resultat

Vid årets inventering delades Mälaren upp i 9 olika områden som sedan fördelades mellan olika skådare. Se figur 2. En samtidig räkning organiserades natten mellan 1-2 juni, då samtliga områden besöktes utom område 7 och 9. Område 2 och 3 besöktes enbart vid den gemensamma räkningen. För område 9 gäller att det blev synnerligen välinventerat under hela maj och juni fram till midsommar.

I tabellen på nästa sida anges först område (fig 2), sedan en lokalangivelse samt antal stationära tutande hanar från 1969 och 1979. Siffror inom parentes under 1969 är troligen stationär hane.

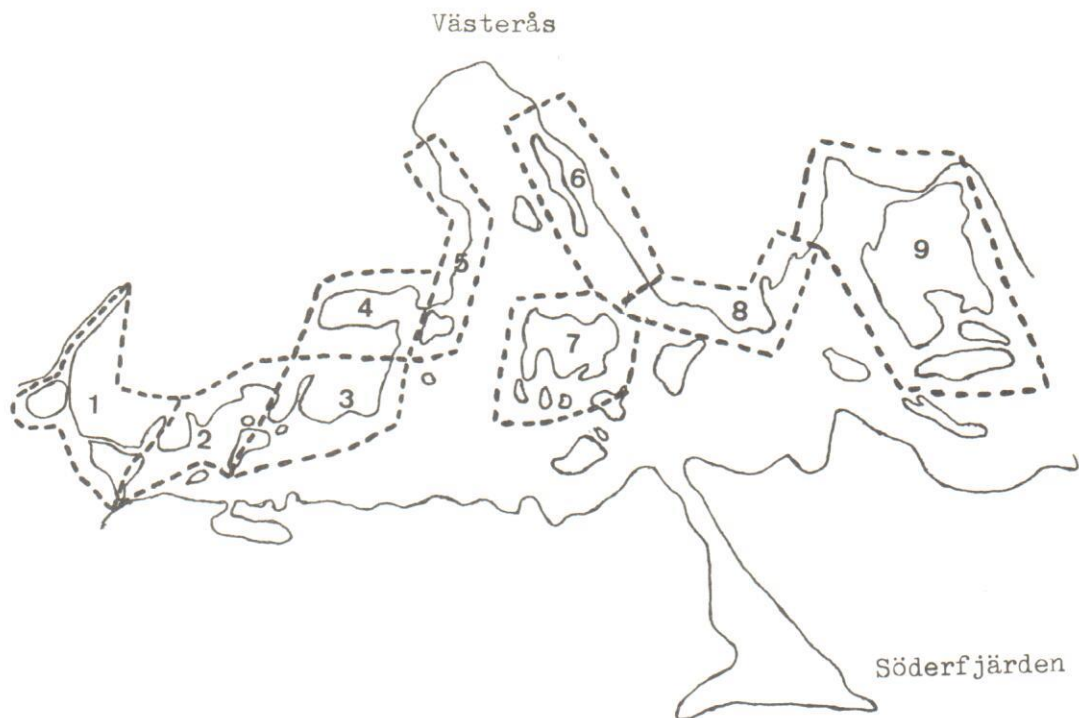

Fig 2. Karta över del av Mälaren som visar inventeringsområdenas indelning 1979.

Tabell

Område	Lokal	Antal 1969	Antal 1979
1	Stavholmsviken Nyckelön	0 (1)	1 0
2	Laxudden	1	0
3	Björnösundet	(1)	0
4	Asköviken	6	3
5	-	0	0
6	Hässlösundet	1 (1)	2
7	Ridön	1 (2)	2
8	-	0	0
9	Kungsårafjärden Ängsön	0 3 (2)	2 6
Ångsjön		1	0

Inom område 5, vid Gångholmen brukar en tillfällig eller troligen stationär hane hålla till, ingen rapport därifrån i år. På Kärrbolandet, område 8, hördes en rördrom under kort tid i början av maj vid Mårtenshamn och en den 5 maj i Frösåkersviken. Från Ängsjön, där en hane fanns 1969 finns ingen rapporterad från i år.

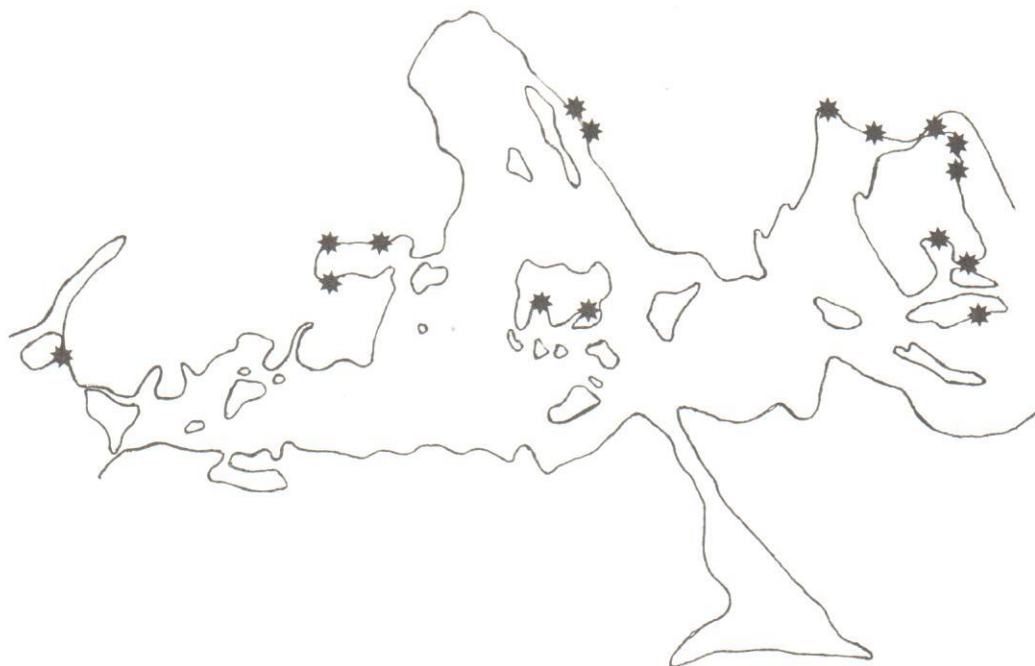

Fig 3. Karta som visar stationära tutande hanar i Västerås kommun 1979. Varje symbol anger en hane.

Summan av årets inventering blir 16 tutande stationära hanar, dessa finns inprickade på figur 3. Vid en jämförelse från 1969 har det tillkommit två nya lokaler, Stavholmsviken (1 hane) och Kungsårafjärden (2). Men det har även försvunnit två lokaler från 1969, Laxudden (1) och Ångsjön (1), dessutom Nyckelön och Björnösundet, som hade var sin troligen stationär hane. Om man tittar på Asköviken, så är det en minskning från 1969 med 6 hanar till i år 3. För Hässlösundet och Ridön är resultatet från i år ungefär detsamma som 1969. Område 9 med Kungsårafjärden och Ångsöarkipelagen visar en tydlig ökning från 3 stationära plus 2 troligen stationära hanar 1969 till 8 hanar i år. Sanningen i denna ökning kan ligga i att Ångsöarkipelagen är ett stort område och att aktiviteten bland ornitologerna där ute inte går att jämföra från 1969 med de senare årens stora uppsving. Bidragande orsak till den höga fältaktiviteten på Ångsön nu beror naturligtvis till stor del på VOKs egen klubbstuga Åkeräng. Hela Ångsöarkipelagen inventerades dessutom på vissa fågelarter under maj och juni, varför området blev synnerligen väl täckt.

Om man studerar tabellen och jämför de båda inventeringarna finner man att antalet rördrommar i kommunen är ungefär detsamma vid båda räkningarna, men att en minskning har skett i västra kommunen, område 1-5. I de mellersta delarna, område 6-8, är läget oförändrat, medan det i östra delen, område 9 skett en ökning.

Slutligen vill jag tacka de ornitologer som ställde sig till förfogande och hjälpte till vid årets inventering. Dessa var Bo Andersson, Leif Carlsson, Lars Dahlberg, Per Eriksson, Hans-Olof Hellkvist, Kjell Ingeström, Leif Johansson, Richard Lager, Klas Lindström, Mikael Norén, Thomas Skoglund och Lars Sohlén.

Litteratur

Broberg, L. 1971. Rördrommen *Botaurus stellaris* i Sverige 1969. Vår Fågelvärd 30:91-98

Johansson, L. 1979 Häckfågelfaunan vid Asköviken (under tryckning).

SOF, 1979. Riksinventering 1979: brun kärrhök, rördrom och sångsvan. Vår fågelvärld 38:57-59.